

เวทีพูนพลังครูครั้งที่ 1 : ครูสอนลักษณะนิสัยที่ดี

ช่วงนำเสนอการแลกเปลี่ยนกลุ่มย่อย 8 กลุ่ม และผู้ทรงคุณวุฒิ

วันเสาร์ ที่ 14 พฤศจิกายน 2558 ณ ห้องประชุม วายุภักษ์ 6-7

โรงแรมเซ็นทรา ศูนย์ราชการและคอนเวนชันเซ็นเตอร์ แจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร

ห้องเรียนรู้ที่ 1

ครูต้นเรื่อง : ครูสัญญา สอนบุญทอง โครงการพระเมตตาสมเด็จย่า (รางวัลครูเจ้าฟ้า)

เรื่อง : “สอนให้เด็กชาวเขา รู้ภาษาไทย อ่านออก เขียนได้ พุดชัด มีวินัย เห็นคุณค่าตัวเอง”

ตัวแทนนำเสนอความรู้ : คุณสุวรรณา ชีวพฤษย์ และตัวแทนคุณครูผู้ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้

เนื้อหาการเรียนรู้ :

ความคิดเห็นจากตัวแทนคุณครูผู้ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (เสวก เอียดนิมิตร โรงเรียนบ้านโพหวาย)

คุณครูสัญญา มีความตั้งใจในการสอนให้เด็กอ่านออกเขียนได้ทั้งโรงเรียนและมีความสุข ผมเห็นแววตาแห่งความสุขของเด็ก ดูการแต่งกาย ดูการทำงาน เหมือนเป็นเด็กในพื้นที่ราบไม่เหมือนเด็กบนดอยเลย คือเขามีความสุข บรรยากาศในโรงเรียนดูไม่แตกต่างจากโรงเรียนพื้นที่ราบเลย ความสุขของคุณครูสัญญาคือความมุ่งมั่นปรับเปลี่ยนวิธีการ โดยเอาวิถีชีวิตของตนเองเข้าไปสัมผัส ไปเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของนักเรียน ตั้งแต่เช้า ทุกสิ่งทุกอย่างคือความไว้วางใจระหว่างครูสัญญากับเด็กและครอบครัวเด็ก ครูสัญญาคือ พ่อครู พ่อพระของนักเรียน ครูสอนจากสิ่งที่เด็กชอบ สอนภาษาไทยจากการร้องเพลง เล่นิทาน บทบาทสมมติละคร เทคนิ ส่งเสริมให้นักเรียนใช้ภาษาอย่างถูกต้อง โดยเฉพาะการเปล่งเสียง สิ่งที่น่าสนใจคือ “ถ้าอยากให้เด็กเขียนได้ชัดเจนน ต้องพูดยให้ชัด”

ความคิดเห็นจากคุณสุวรรณา ชีวพฤษย์

ครูสัญญา คือ ครูเรพเมืองไทย ทั้งที่เราอยู่กันคนละซีกโลก แต่ว่าครูสัญญามีทุกสิ่งทุกอย่างที่เหมือนครูเรพมาก คุณครูสัญญาสอนอยู่ที่โรงเรียนห้วยเหี้ยะ ชนเผ่ามูเซอ เราคาดเดาได้ว่าเด็กชาวเขาพูดข่อยม

ตัวสะกดหายตลอด แต่ครูสัญญาซึ่งอดีตเป็นทหารแต่อยากเป็นครู แล้วตัดสินใจเข้ามาเรียนครู เพราะมีความประทับใจกับอาชีพครู เห็นว่าการเป็นครูนั้นสง่างาม แล้วก็มาเป็นครู ครูเป็นแบบอย่างแก่นักเรียน ครูเป็นแบบอย่างในทุก ๆ เรื่อง ไม่เฉพาะแค่เรื่องวิชาการ แต่รวมไปถึงการใช้ชีวิต อุปนิสัย จรรยาบรรณที่อยู่ในใจ และจริยธรรมที่ซ่อนลึกอยู่ในตัวคุณครู

ครูมีเป้าหมายว่าเป็น “คนไทยต้องพูดภาษาไทยให้ชัดเจน” ภาษาไทยซ่อนภูมิไว้ในหลาย ๆ เรื่อง ซ่อนวัฒนธรรม ซ่อนความเชื่อ ซ่อนจริยธรรม ซ่อนคุณธรรม ซ่อนความเป็นไทย ผ่านภาษาไทย เพราะฉะนั้นภาษาไทยไม่ใช่แค่หลักภาษา ไม่ใช่แค่การสอนตามหลักภาษาเท่านั้น แต่จิตวิญญาณเหล่านี้อยู่ในตัวครูสัญญาทั้งหมด เพราะฉะนั้นท่านจึงพลิกเพลงการสอนได้ตลอดเวลา ภาษาไม่ได้แยกออกจากชีวิต ครูสัญญาจึงเริ่มจากการจัดการชีวิตก่อน นั่นคือกิจวัตรและกิจกรรมในชีวิตประจำวัน ซึ่งเด็กต้องมีวินัยในระดับหนึ่ง ที่ดูแลตัวเองเป็น รับผิดชอบตนเองเป็น โดยพาทำความสะอาดโรงเรียน ดูแลทุก ๆ พื้นที่ของโรงเรียน เพื่อสร้างความเป็นเจ้าของในสถานที่เรียน มีพื้นที่ที่น่าเรียน การดูแลโรงเรียนไม่ใช่หน้าที่ใครคนใดคนหนึ่ง แต่เป็นหน้าที่ของทุก ๆ คนที่อยู่ตรงนั้นรวมทั้งคุณครูด้วย นอกจากนี้ครูยังให้นักเรียนได้ทำอาหารทานเอง ฝึกความรับผิดชอบ กลุ่มที่รับผิดชอบจะต้องมาโรงเรียนตั้งแต่ตีห้า เพื่อที่จะมาทำอาหารให้เพื่อน ๆ ทาน ภายใต้การทำอาหารกลางวัน ไม่ได้เป็นแค่การทำอาหารกลางวัน แต่เป็นการฝึกในทุก ๆ เรื่องที่เป็นพื้นฐานอันจำเป็นแก่ชีวิต นักเรียนจะได้ทักษะชีวิตไปอย่างไม่รู้ตัว เป็นการสร้างฐานของกระบวนการเรียนรู้ คือ รู้ให้จริง ทำให้เป็น ดูแลตนเองให้รอด รับผิดชอบตนเอง ทั้งหมดนี้เป็นกระบวนการซ่อนกิจกรรมในกิจวัตร

นอกจากนี้ครูสัญญายังใช้กิจกรรมยามเช้าในการฝึกภาษาไปด้วย ตั้งแต่การเข้าแถว เด็กจะมีการนำเสนอกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการร้องเพลง อ่านข่าว เล่านิทานพื้นบ้าน ทุกอย่างเพื่อนำเข้าสู่การฝึกภาษาทั้งสิ้น วิธีการสอนของครูไม่หยุดนิ่ง เปลี่ยนไปเรื่อย ๆ ครูนำเพลงลูกทุ่ง มาสอนเด็ก นำสิ่งที่เด็กชอบ สู่การเรียนรู้ นำบริบทจริงมาสอนเด็กสัมผัสได้ พาเรียนโดยไม่รู้ตัว มีการเรียนเรื่องนิทานพื้นบ้าน การเรียนดังกล่าวก็จะสอนให้เด็กได้รู้จักตนเอง การแปลงออกมาเป็นละคร ก็จะสอนเด็กถึงทักษะการทำงาน ทักษะการอยู่ร่วมกัน ทักษะชีวิต เด็กมีพื้นที่ในการแสดงออก และมีกระบวนการประเมินตนเองอยู่ตลอด ผ่านการพาเด็ก ๆ ไปประกวดในเวทีต่าง ๆ ครูสอนทั้งภาษาไปพร้อมกับการปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดีแก่เด็ก ชุดภาษาที่นำมาสอนเด็กล้วนเป็นภาษาชั้นดี ที่นำมาสอนเด็ก ครูบูรณาการทุกสิ่งทุกอย่างในการสอน รวมถึงทักษะชีวิตต่าง ๆ ให้แก่นักเรียน จนสามารถปลูกฝังเด็กให้เป็นที่ยอมรับได้ สิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นได้เพราะครูสัญญารักภาษาไทย หลุดกรอบการสอนแบบเดิม ๆ แต่เข้าใจแก่นของการเรียนรู้ และตรงกับธรรมชาติของเด็ก